

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Ιστορίας της παιδείας 'από τα κάτω'

A03 06

Ενότητα #1: Εισαγωγή: από τη μακροϊστορική στην μικροϊστορική προσέγγιση της παιδείας

Διδάσκων: Χουρδάκης Αντώνιος
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα*** (***Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece***)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Από τη μακροϊστορική στη μικροϊστορική προσέγγιση της παιδείας

- τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μεγάλο ενδιαφέρον στο διεθνή αλλά και στον ελληνικό επιστημονικό χώρο για την ιστορία της καθημερινής ζωής των απλών ανθρώπων.
- Αυτοβιογραφικές αφηγήσεις, απομνημονεύματα, προσωπικά ημερολόγια, ταξιδιωτικές εντυπώσεις, αναμνήσεις, λευκώματα κ.ά., αναδεικνύουν τους «αφανείς» της ιστορίας, τους οποίους η επίσημη γενική και παραδοσιακή ιστοριογραφία φαίνεται να τους θεωρεί βουβούς και να τους παραμερίζει.

- Γίνεται, ωστόσο, όλο και περισσότερο αντιληπτό ότι για να μπορέσει να εισχωρήσει κανείς στην ατμόσφαιρα μιας εποχής και να διευρύνει τις ιστορικές γνώσεις του, θα πρέπει να μελετήσει τα βιώματα, ακόμα και της παιδικής ηλικίας, των καθημερινών ανθρώπων, τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους και τους γύρω τους, τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και τις καθημερινές προτιμήσεις τους, τα γούστα τους, τα πρότυπά τους, τα όνειρα, τις προσδοκίες τους, τις ελπίδες και τις απογοητεύσεις τους και τις απόψεις τους γύρω από ποικίλα ζητήματα, ηθικά, φιλοσοφικά, κοινωνικά.

- Ιδιαίτερη σημασία έχει να αντιληφθούμε τι συνέβαινε στο νου του «ιστορικού» ενήλικα και του «ιστορικού παιδιού» κατά την ανάπτυξη και την ανατροφή του, στις κοινωνικές του σχέσεις και γενικώς στο μέγλωμά του. Μέσα από το πρίσμα αυτό, το ιστορικό υλικό αναφέρεται στο μεμονωμένο και όχι στο μαζικό, στο «υποκειμενικό» και όχι στο «αντικειμενικό», στο ατομικό και όχι στο συλλογικό. Δεν πρόκειται ωστόσο για μια αναφορά αποκομμένη από τον κορμό του ιστορικού συγκείμενου (σε μακροϊστορικό επίπεδο) αλλά για μια αναγωγή στο μέρος που ούτως ή άλλως παραμένει πάντοτε εντός του ιστορικο-πολιτισμικού όλου. Έτσι η «υποκειμενικότητα» των ιστορικά προσδιορισμένων ατόμων με την οποία ασχολείται ο ιστορικός (της εκπαίδευσης), δίδει «πρόσωπο» στην απρόσωπη μάζα που μέσα από την μελέτη της σκέψης λειτουργεί ως γέφυρα μετάβασης προς το γενικό και το συλλογικό. Έτσι υποκειμενικό και αντικειμενικό συγκλίνουν και διενεργείται μια αδιάκοπη ροή μεταξύ ψυχολογίας και ιστορίας.

- Από την πλευρά του ιστορικού της εκπαίδευσης ένα τέτοιο υλικό μπορεί να προσφέρει νέες δυνατότητες στη μελέτη ενός ευρύτατου φάσματος παιδικών συναισθημάτων και αντιλήψεων.
- Όποιος θέλει να γίνει δάσκαλος πρέπει να είναι σε θέση να γίνει μαθητής και να μάθει πώς ένα παιδί συνδέεται με τον κόσμο του, αντιλαμβάνεται τον καθένα γύρω του, πώς ονειρεύεται, αγαπάει ή μισεί, πώς παίζει, γιατί φοβάται και γιατί τεμπελιάζει, τι προτιμά. Αλλά και η ιστορία της παιδείας από την πλευρά της έχει πολλά να προσφέρει στην εκπαίδευση τέτοιων εκπαιδευτικών.

- Ο ιστορικός των καθημερινών ανθρώπων και των παιδιών στην προσπάθειά του να φέρει στο φως την κρυμμένη ιστορία των ατόμων μπορεί να χρησιμοποιήσει ως ιστορική πηγή το καθετί, με την επιφύλαξη βέβαια της ελλειμματικότητας και αποσπασματικότητας του υλικού. Ουσιαστικά, η ιστορία που γράφεται στην περίπτωση αυτή είναι μια ιστορία «από τα κάτω» («history from below»), μια ιστορία που κινείται από το κέντρο προς την περιφέρεια. Είναι αυτό που ο Jacques Le Goff αποκαλούσε το «και τα λοιπά της ιστορίας».

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

